

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

TINA MILIĆ

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

RAZVOJ IN OBLIKOVANJE MEDNARODNEGA STANDARDA
RAČUNOVODSKEGA POROČANJA ZA MALA IN SREDNJE
VELIKA PODJETJA

Ljubljana, avgust 2008

TINA MILIĆ

IZJAVA

Študentka Tina Milić izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. Barbare Mörec, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 8. avgusta 2008

Podpis: Tina Milić

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV IASB	2
2 OBLIKOVANJE MEDNARODNIH STANDARDOV RAČUNOVODSKEGA POROČANJA	3
3 MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA	5
3.1 RAZVOJ IN OBLIKOVANJE STANDARDA	6
3.2 MOGOČE SPREMEMBE PRIPOZNAVANJ IN MERJENJ RAČUNOVODSKIH KATEGORIJ ZA SME-PODJETJA	8
3.2.1 OPREDELITEV SME-PODJETIJ	8
3.2.2 ŽE OBSTOJEČI NACIONALNI STANDARDI ZA SME-PODJETJA	9
3.2.3 UPOŠTEVANJE POŠTENE VREDNOSTI SREDSTEV	11
3.2.4 PROBLEMATIČNA MEDNARODNA RAČUNOVODSKA STANDARDA ...	11
3.2.4.1 OSLABITEV SREDSTEV PO MRS 36	12
3.2.4.2 PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE FINANČNIH INŠTURMENTOV PO MRS 39	12
3.3 OSNUTEK Z IZPOSTAVLJENIMI TEMAMI IN TEŽAVAMI – ED	14
3.3.1 OPREDELITEV RAZPONA PODJETIJ, PRIMERNIH ZA UPORABO STANDARDA	16
3.3.2 ZAHTEVNOST IN SAMOSTOJNOST STANDARDA	18
3.3.3 RAZKRITJE RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ V STANDARDU	19
3.3.4 POSODOBITEV STANDARDA	20
3.3.5 STROKOVNA LITERATURA PRI PREHODU NA NOVE RAČUNOVODSKE STANDARDE	21
3.3.6 UPORABNIKI RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ SME-PODJETIJ	21
3.3.7 PROBLEMATIČNA PODROČJA, IZPOSTAVLJENA V ODZIVIH NA ED ...	22
SKLEP	23
LITERATURA IN VIRI	25

KAZALO TABEL:

Tabela 1: Delež mikro podjetij v državah Latinske Amerike	17
---	----

KAZALO PRILOG:

Priloga 1: Kratice, uporabljene v diplomskem delu	1
Priloga 2: Organizacijska struktura Sveta za mednarodne računovodske standarde	2
Priloga 3: Shema poteka razvoja in oblikovanja Standarda	3
Priloga 4: Dve temeljni vprašanji vprašalnika o mogočih spremembah pripoznavanja in merjenja računovodskih kategorij za SME podjetja	4
Priloga 5: Predstavitev rezultatov na 2. vprašanje vprašalnika	6

UVOD

Računovodstvo kot del informacijskega podsistema vrednostno spremlja in proučuje poslovanje poslovnega sistema. Z obravnavanjem podatkov v preteklosti in podatkov v prihodnosti, nadziranjem obravnavanja podatkov in analiziranjem le-teh skušajo podjetja zagotoviti razumljive, bistvene, zanesljive in medsebojno primerljive računovodske informacije.

Končni izdelek celotnega procesa računovodskega informiranja so računovodski izkazi. V njih opredeljene informacije morajo biti kakovostne, zato so se razvila načela strokovnega ravnanja na področju računovodenja – računovodski standardi.

V zadnjem desetletju smo priča izjemnim procesom združevanja različnih sfer v eno samo celoto. Proces, kot sta globalizacija in internacionalizacija, sta v poslovnem svetu povzročila pravo eksplozijo informacij, hkrati pa pospešila razvoj podjetij različnih velikosti, razširila spekter poslovnih dejavnosti ter pospešila povezovanja med podjetji in nastanek poslovnih povezav izven meja posameznih držav.

Kot posledica tovrstne intenzitete poslovnih transakcij se pojavlja potreba po nastanku enotnih računovodskih standardov. Tako so se razvili Mednarodni računovodski standardi in prenovljeni Mednarodni standardi računovodskega poročanja. Toda različnost podjetij, ki poslujejo vsepovsod po svetu, je enormna. Predhodno omenjeni računovodski standardi sicer že omogočajo določeno stopnjo medsebojne primerljivosti poslovnih dejavnosti podjetij, ampak so z vidika manjših podjetij zelo zahtevni.

Stroški in obremenitev manjših podjetij pri pripravi računovodskih izkazov po zahtevah Mednarodnih standardov računovodskega poročanja presegajo koristi izdelave tovrstnih informacij. Zato se je pojavila potreba po zmanjšanju obremenitev za mala in srednje velika podjetja.

Namen diplomskega dela je spoznati proces oblikovanja Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in ugotoviti, kako je treba te standarde prenoviti, da bodo zadovoljevali potrebe po računovodenju malih in srednje velikih podjetij. Cilj diplomskega dela je pojasniti temeljne težave, s katerimi se soočajo strokovnjaki pri oblikovanju posebnega standarda računovodskega poročanja za mala in srednje velika podjetja, in prikazati, kako kompleksen je celotni proces oblikovanja tega standarda.

V diplomskem delu preko deskriptivne analize preučenih mnenj in komentarjev tako uporabnikov kot tudi pripravljalcev in določevalcev Mednarodnih računovodskih standardov ter Mednarodnih standardov računovodskega poročanja podajam temeljne ugotovitve, ki so relevantne za razvoj in oblikovanje posebnega standarda računovodskega poročanja za mala in srednje velika podjetja.

V prvem poglavju je predstavljena organizacija, ki po proučitvi zahtev in želj pripravljalcev računovodskih izkazov ter opredelitvi potreb po računovodskem poročanju tako notranjih kot tudi zunanjih uporabnikov oblikuje računovodske standarde. V drugem poglavju je opisan

postopek oblikovanja Mednarodnih standardov računovodskega poročanja. Sledi poglavje o oblikovanju Mednarodnega standarda računovodskega poročanja za mala in srednje velika podjetja – temeljnega predmeta diplomskega dela.

1 PREDSTAVITEV IASB

Odbor za mednarodne računovodske standarde (angl. *International Accounting Standards Board*, v nadaljevanju IASB) je samostojna, z zasebnim kapitalom ustanovljena organizacija, katere sedež je v Londonu. Poslovati je začela leta 2001 kot hčerinska organizacija Sveta za mednarodne računovodske standarde (angl. *International Accounting Standards Committee*, v nadaljevanju IASC). Financiranje IASB zagotavljajo velike računovodske družbe, zasebne finančne institucije, številna podjetja iz industrijske panoge, centralne in razvojne banke ter mnogo mednarodnih organizacij po vsem svetu, ki so tudi člani Fundacije Sveta za mednarodne računovodske standarde (angl. *International Accounting Standards Committee Foundation* – v nadaljevanju Fundacija IASC). Štirinajst članov, zaposlenih pri IASB, prihaja iz devetih držav ter s svojimi izkušnjami in znanjem predstavljajo ogromen potencial pri razvoju novih računovodskih standardov. V Prilogi 2 je prikazana celotna organizacijska struktura IASC.

Poglavitni namen ustanovitve IASB je razvoj in določanje računovodskih standardov, ki so visoko kakovostni in razumljivi ter omogočajo mednarodno primerljivost računovodskih informacij, prikazanih v računovodskih izkazih. S pojavom globalizacije in posledične selitve tako proizvodnje kot tudi drugih poslovnih funkcij v države s cenejšimi viri se je pri pripravi računovodskih izkazov pojavila potreba po konvergenci računovodskih standardov. Tako IASB in institucije za določanje nacionalnih računovodskih standardov sodelujejo pri projektih oblikovanja mednarodno primerljivih in visoko kakovostnih standardov. Pomembna podpornika pri določanju poteka projektov pri IASB sta Svet za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (angl. *International Financial Reporting Interpretation Committee*, v nadaljevanju IFRIC) in Svet za svetovanje pri standardih (angl. *The Standards Advisory Council*, v nadaljevanju SAC).

IFRIC je nadzorni odbor IASB in kot naslednik Strokovnega odbora za pojasnjevanje (angl. *Standing Interpretation Committee*) analizira težave pri računovodskem poročanju, ki niso bile odkrite pri začetnem uveljavljanju standardov. Pomaga tudi pri pojasnjevanju različnih interpretacij, ki so posledica pomanjkljivih informacij ali določenih usmeritev glede uporabe standardov (About IFRIC, 2008).

SAC združuje različne organizacije in posameznike z namenom svetovati IASB pri določitvi razporeda dela, razporeditvi projektov glede na pomembnost in obravnavi sprememb pri izpeljavi projektov. Najpomembnejši prispevek SAC je podpora in pomoč pri uresničevanju projektov in reševanju morebitnih težav (About the SAC, 2008).

2 OBLIKOVANJE MEDNARODNIH STANDARDOV RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

IASB oblikuje Mednarodne standarde računovodskega poročanja (angl. *International Financial Reporting Standards*, v nadaljevanju MSRP) v mednarodnem posvetovalnem procesu (angl. *due process*), v katerem so udeleženi posamezni strokovnjaki in tudi organizacije z vsega sveta. Vsak mednarodni posvetovalni proces se deli v šest faz (How we develop standards, 2008).

1. FAZA: Določitev poteka projekta

Pri razvoju zelo kakovostnih računovodskih standardov so izrednega pomena popolne informacije, ki imajo uporabno vrednost za uporabnike računovodskih izkazov in za vse, ki računovodske izkaze pripravljajo. IASB proučuje naslednja področja (Setting the agenda, 2008):

- pomembnost informacij za njihove uporabnike in zanesljivost pridobljenih informacij;
- obstoj določenih usmeritev, ki bi bile v pomoč uporabnikom;
- omogočanje usklajenosti različnih nacionalnih standardov;
- kakovost ustvarjenega standarda;
- omejitve in slabosti posameznih virov informacij.

Za določanje poteka projekta so pristojni zaposleni pri IASB, ki sodelujejo pri prepoznavanju in pregledovanju problematičnih zadev, relevantnih za oblikovanje novih standardov. IASB spodbuja in sprejema tudi opažanja mnogih določevalcev računovodskih standardov ter ostalih zainteresiranih – SAC in IFRIC –, prav tako pa upošteva tudi raziskave svojih zaposlencev in priporočila z različnih strani. Pri razvoju novih standardov igrajo pomembno vlogo tudi v preteklosti izdane publikacije, v katerih so zapisana že oblikovana in sprejeta pravila računovodenja. Tiste publikacije, ki vsebujejo informacije, pomembne za oblikovanje novih standardov, zaposleni ponovno pregledajo. IASB je obveščen o vseh dejavnostih in opažanjih zaposlencev.

Odločanje o potencialnih projektih in izpeljavi le-teh poteka na javnih sestankih, ki jih organizira IASB. Pred odločitvijo za izpeljavo projektov se IASB posvetuje še s SAC in drugimi določevalci standardov, s katerimi izpostavijo prioritete in pomembne točke pri oblikovanju novih standardov. Kako bo projekt izpeljan – katere teme bo treba najbolj predelati in po katerem vrstnem redu si bodo le-te sledile –, je na sestankih izglasovano z navadno večino.

2. FAZA: Načrtovanje projekta

Pri načrtovanju projekta se IASB odloči, ali bo izpeljal projekt samostojno ali združeno z drugimi določevalci standardov. IASB naknadno organizira delovno skupino, pri izbiri katere imata glavno besedo direktor tehničnih dejavnosti (angl. *Director of Technical Activities*) in

direktor raziskav (angl. *Director of Research*). Vodja projekta nato pod nadzorom teh direktorjev izdelava načrt projekta (Project planning, 2008).

3. FAZA: Oblikovanje in objava dokumenta, ki sproži nadaljnje razprave (angl. *Discussion paper*, v nadaljevanju DP)

V tej fazi IASB pogosto prvič javno objavi publikacijo, katere namen je seznaniti javnost z novo temo in sprožiti njene odzive. Publikacija pogosto vsebuje razumljiv pregled problematike, mogoče pristope k reševanju le-te, predstavitev mnenj avtorjev in povabilo h komentiranju (Development and publication of a discussion paper, 2008).

4. FAZA: Oblikovanje in objava osnutka z izpostavljenimi temami in težavami (angl. *Exposure draft*, v nadaljevanju ED)

Javna objava osnutka z izpostavljenimi temami in težavami pri oblikovanju novega standarda je obvezen del mednarodnega posvetovalnega procesa, saj so v tem osnutku že določeni najpomembnejši sestavni deli razvijajočega se standarda. Osnutek vsebuje (Development and publication of an exposure draft, 2008):

- ugotovitve na podlagi raziskovanj in priporočil sodelujočih pri projektu;
- komentarje, zbrane po objavi DP;
- predloge udeležencev pri projektu (to so: SAC, za projekt zadolžene delovne skupine in določevalci računovodskih standardov).

Ko so nejasnosti razrešene, zaposlenci pri IASB uredijo osnutek, o primernosti katerega nato glasuje IASB. Po izglasovanju osnutka je le-ta tudi objavljen. Tako ima javnost zopet možnost izraziti svoja stališča.

5. FAZA: Razvoj in objava standardov

Prvi korak v tej fazi je proučitev odzivov na ED. Na osnovi teh se IASB nato odloči, ali je treba izdati še dodaten, z novimi informacijami obogaten ED. Zahtevo po izdaji ED2 IASB oceni glede na (Development and publication of an IFRS, 2008):

- prepoznane relevantne zadeve, ki so bile ugotovljene med obdobjem komentiranja ED in niso bile ugotovljene v predhodnih fazah projekta;
- ocene upoštevanih dokazov;
- primerno razumevanje izpostavljenih težav in uveljavljanje mnenj snovalcev projekta;
- to, ali so bila stališča odzvanih na ED pregledana ter pri oblikovanju zaključkov tudi upoštevana in vključena v ED.

Če je ED izdan tudi drugič, so postopki enaki kot pri prvi izdaji ED. Ko je ED popoln in ni potrebe po ponovni izdaji, je zaposlencem pri IASB naročeno, da oblikujejo osnutek MSRP. Pred glasovanjem za izdajo dokončnega osnutka MSRP tega pregleda še IFRIC. Nato osnutek objavijo na eIFRS¹. Temu sledi glasovanje IASB o ustreznosti osnutka. Po zaključku

---

¹ eIFRS je elektronski dostop do MSRP, ki je mogoč le s predhodno registracijo novega uporabnika ali z uporabniškim imenom in geslom že obstoječega uporabnika.

mednarodnega posvetovalnega procesa, ko so vse dileme rešene in osnutek z glasovanjem spoznan za popolnega, so MSRP dokončno oblikovani in tudi objavljeni.

6. FAZA: Postopki po objavi MSRP

Ko so standardi objavljeni, zaposleni in člani IASB organizirajo več zaporednih sestankov z namenom, da prehod in uporaba MSRP za podjetja ne bi pomenila velikega bremena. Da bi bili MSRP v poslovanju uporabljeni dosledno, skuša zagotoviti tudi Fundacija IASC, in sicer s stalnim obveščanjem in izobraževanjem zainteresiranih. IASB se lahko naknadno odloči za izvajanje dodatnih študij o vpeljavi MSRP, o dodatnih spremembah zahtev računovodskega poročanja in zakonskih zahtev s tega področja. Pri tem pa upošteva tudi komentarje o kakovosti MSRP, ki jih podajo SAC, določevalci računovodskih standardov in drugi udeleženci (Procedures after an IFRS is issued, 2008).

3 MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA

Dejstvo, da je v Evropi delujočih več kot dvajset milijonov podjetij, med katerimi je le približno pet milijonov tistih, ki so obvezna javno predložiti računovodske izkaze² (angl. *public accountable*) in tako omogočiti revizijo svojih računovodskih izkazov, ter dejstvo, da je v nekaterih državah uveljavljena celo več kot ena zbirka standardov za mala in srednje velika podjetja (angl. *Small and Medium-sized Entities*, v nadaljevanju SME-podjetja), kažeta, da je treba za lažje razumevanje in hitrejše usklajevanje posameznih nacionalnih računovodskih standardov razviti Mednarodni standard računovodskega poročanja za mala in srednje velika podjetja (v nadaljevanju Standard) (International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs), 2008, str. 2).

Težave, ki izhajajo iz vse večjega števila nacionalnih računovodskih standardov, oblikovanih za potrebe SME-podjetij, se kažejo v primerljivosti računovodskih informacij podjetij, ki poslujejo globalno, kakovosti računovodskih informacij in dodatnih obremenitvah.

Globalizacija je omogočila potek poslov tudi preko državnih meja. Podjetja iz različnih držav se povezujejo v globalno verigo vrednosti. Tu je primerljivost posameznih računovodskih informacij toliko pomembnejša. Institucije in posamezniki, ki sodelujejo z mednarodno delujočimi podjetji, so naslednji (International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs), 2008, str. 3):

- **Banke** z različnimi posojili podpirajo več kot polovico globalno delujočih podjetij. Na osnovi računovodskih izkazov ocenjujejo za posojilo primerne kandidate, določajo obrestno mero in postavljajo mnoge druge pogoje.
- **Kreditodajalci** skušajo ovrednotiti finančno zdravje kupca, predvsem, če le-ta kupuje na kredit in če je kupec SME-podjetje. Kupci pa pri odločanju za dolgoročno poslovno sodelovanje z dobavitelji pregledajo njihove računovodske izkaze.

---

² Izraz »public accountability« Turk (2004, str. 1020) prevaja kot »obveznost javne predložitve obračunov«. V diplomskem delu angleški izraz *public accountability* označuje obveznost javne predložitve računovodskih izkazov in je na strani 8 dodatno opredeljen s kriteriji IASB.

- **Svetovne organizacije**, kot so Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad in druge, uporabljajo računovodske izkaze pri odločitvah o razporeditvi lastnih sredstev. Razlike pri računovodskih informacijah zmanjšujejo razumljivost le-teh, onemogočajo njihovo primerljivost in posledično vodijo k neoptimalnemu odločanju.
- **Zunanji investitorji** uporabljajo računovodske informacije podjetja, da bi ocenili njegov finančni položaj, potek poslovanja in denarne tokove. Na podlagi tega se zunanji investitorji odločijo o lastnih investicijah v posamezno podjetje.

Obstoječi računovodski standardi za SME-podjetja, oblikovani v nekaterih državah, praviloma ne zadovoljujejo potreb zunanjih investitorjev, kreditodajalcev in posojilodajalcev, zato mala podjetja le težka pridobijo dodatni kapital ali pa se cena kapitala posledično poveča (to se dogaja predvsem v manjših, slabo razvitih ali razvijajočih se državah). SME-podjetja izredno obremenjuje upoštevanje obstoječih MSRP³.

Dodatne obremenitve nastajajo tudi zaradi neprilagojene, nepopolne ali celo neobstoječe strokovne literature in neprimerne programske opreme pri nacionalnih računovodskih standardih. Primerna strokovna literatura in programska oprema bi omogočili boljše razumevanje zahtev, izhajajočih iz nacionalnih računovodskih standardov, kar pa bi ščasoma odpravilo različne interpretacije tovrstnih zahtev ter povečalo njihovo primerljivost znotraj same nacionalne zakonodaje. Razvoj nacionalnih računovodskih standardov je tudi zelo drag proces, dodatne stroške pa sproži naknadno oblikovanje posebnih za posamezno nacionalno zakonodajo značilnih metodologij revidiranja.

Obstoječi MSRP vsebujejo določila, ki so relevantna predvsem za lastnike vrednostnih papirjev. Količina informacij v obstoječih MSRP je tako preobsežna in vsebina preveč zahtevna za potrebe uporabnikov računovodskih izkazov SME-podjetij. Zaradi dvojne koristi – pripravljalcev računovodskih izkazov za SME-podjetja in uporabnikov tovrstnih izkazov – se je IASB odločil, da bo razvil poseben standard za SME-podjetja.

3.1 RAZVOJ IN OBLIKOVANJE STANDARDA

Na pobudo IASC in s privolitvijo IASB se je julija 2003 začel proces oblikovanja Standarda, ki je nazorno prikazan v Prilogi 3. V septembru 2003 je IASB organiziral sestanek s štiridesetimi določevalci nacionalnih računovodskih standardov, pred tem pa izvedel anketo. Trideset odzvanih na anketo se je strinjalo z uvedbo Standarda, hkrati pa so poudarili, da večina nacionalnih računovodskih standardov že vsebuje poenostavljena pravila in izjeme za SME-podjetja. Strinjali so se tudi, da so zaželeno poenostavitve za SME-podjetja tako pri razkrivanju in predstavitvi kot tudi pri pripoznavanju in merjenju računovodskih kategorij. IASB je določil sestanke z določevalci nacionalnih računovodskih standardov v septembru leta 2005, 2006 in 2007 v Londonu, na sedežu organizacije.

DP z naslovom Uvodni pogledi na računovodske standarde za SME-podjetja (angl. *Preliminary Views for Small and Medium-sized Entities*) je bil izdan junija 2004. Pomembna

---

³ Od tretjega poglavja naprej se v diplomskem delu za že sprejete MSRP, ki so pomembni za razvoj in oblikovanje Standarda, uporabi izraz obstoječi MSRP.

vprašanja so se nanašala na smiselnost priprave posebnega standarda za SME-podjetja, na cilje pri pripravi tovrstnega standarda, na vrsto podjetij, ki bi morala ta standard upoštevati, na pristop k pripravi standarda, na smiselnost podobnosti posebnega standarda v primerjavi z obstoječimi MSRP ter na vrsto izdaje novega standarda. Rok za oddajo komentarjev je bil 24. september 2004, odzvalo se je 120 podjetij.

Za vse sodelujoče pri pripravi Standarda je bil aprila 2005 oblikovan vprašalnik (angl. *Staff questionnaire*). Sestavljen je bil iz dveh temeljnih vprašanj. In sicer, katera področja so tista, kjer so poenostavitve pripoznavanj in merjenj računovodskih kategorij mogoče, ter katera področja v obstoječih MSRP se pri SME-podjetjih le redko pojavljajo in so zato lahko ukinjena. IASB je prejel 101 odgovor. Te so pregledali tudi SAC, delovna skupina pri IASB, zadolžena za Standard, Svetovno združenje določevalcev računovodskih standardov (angl. *World Accounting Standard Setters*, v nadaljevanju WASS) in udeleženci okrogle mize.

Od začetka oblikovanja Standarda v juliju 2003 do izdaje ED se je odvilo 31 javnih sestankov, ki jih je organiziral IASB, šest sestankov, ki jih je organiziral SAC, in štirje sestanki WASS, ki jih je organiziral IASB. Delovna skupina se je sestala trikrat, in sicer 23. aprila 2003, od 29. do 30. junija 2005 in od 30. do 31. januarja 2006, z namenom doseči učinkovite rešitve za svetovanje IASB. Prva različica ED je bila IASB predstavljena januarja 2006. Delovna skupina jo je pregledala in IASB podala svoja priporočila. Dokončan ED je bil objavljen avgusta 2006 na spletni strani IASB, novembra 2006 pa so ga zaposleni pri IASB ponovno pregledali.

Izdaja popolnega ED je sledila 15. februarja 2007 tako v fizični kot tudi v elektronski obliki na spletni strani IASB. Rok za oddajo komentarjev je bil 1. oktober 2007, toda v septembru 2007 ga je IASB podaljšal do 30. novembra 2007, da bi možnost odziva na izkušnje s predvidenim standardom izkoristilo čim večje število podjetij. IASB je do tega datuma prejel 161 komentarjev. Naslednji korak projekta je bilo testiranje uporabnosti določil v ED v 115 SME-podjetjih iz 20 držav. Vsako podjetje je izdelalo letne računovodske izkaze po navodilih, zapisanih v ED, in obveščalo IASB o pojavu morebitnih težav. V prvem četrletju 2008 so zaposleni pri IASB izdelali analizo komentarjev na ED, analizo ugotovitev testiranja in uvodna priporočila IASB o spremembah ED. Delovna skupina za SME-podjetja pri IASB je vse pregledala 10. in 11. aprila 2008.

Nadaljnje sodelovanje delovne skupine in zaposlencev pri IASB je bilo v drugem četrletju 2008. Od 2. do 4. četrletja 2008 pa bo potekalo posvetovanje glede ED. Končni Standard bo izdan konec leta 2008. V letu 2008 bosta IASB in Izobraževalna skupina Fundacije IASC (angl. *International Accounting Standards Committee Foundation Education team*) oblikovala priročnik za pomoč pri uporabi Standarda. Ta priročnik naj bi dokončali v prvi četrtini leta 2009.

3.2 MOGOČE SPREMEMBE PRIPOZNAVANJ IN MERJENJ RAČUNOVODSKIH KATEGORIJ ZA SME-PODJETJA

IASB je 11. aprila 2005 pripravil vprašalnik, ki je vseboval dve temeljni vprašanji. Prvo se je nanašalo na področja, ki bi jih bilo mogoče za SME-podjetja poenostaviti, drugo pa na izločitev določenih zahtev iz obstoječih MSRP zaradi redke uporabe le-teh pri SME-podjetjih. Rok za oddajo odgovorov je bil 20. junij 2005. Prispel je 101 odgovor iz Evrope, Azije, Afrike in Amerike. Priloga 4 predstavlja del vprašalnika z obema temeljnima vprašanjima.⁴

Na podlagi samostojne analize odgovorov sem v nadaljevanju izpostavila problematične teme in dva obstoječa Mednarodna računovodska standarda, ki povzročata največ dilem. To sta MRS 36 Oslabitev sredstev ter MRS 39 Pripoznavanje in merjenje finančnih inštrumentov.

3.2.1 OPREDELITEV SME-PODJETIJ

IASB je določil, da so podjetja, ki potrebujejo posebni Standard, tista, ki niso obvezna javno predložiti svojih računovodskih izkazov in ki izdajajo računovodske izkaze za splošne namene zunanjih uporabnikov. Med zunanje uporabnike so uvrščeni lastniki, ki niso vpleteni v vodenje poslovanja, obstoječi in potencialni upniki ter agencije za ocenjevanje bonitete. Podjetje je obvezno javno poročati o svojem poslovanju, če (International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs), 2008, str. 1):

- je v procesu predložitve lastnih računovodskih izkazov nadzornikom trga vrednostnih papirjev ali drugim regulatornim organizacijam z namenom izdati vrednostne papirje;
- ima na voljo sredstva za vzpostavitev poverjeniškega razmerja (angl. *holds assets in a fiduciary capacity*) z bankami, zavarovalnicami, borznimi posredniki, investicijskimi bankami ter pokojninskimi in vzajemnimi skladi.

Mnoge države menijo, da je spekter SME-podjetij, ki niso obvezna javno predložiti svojih računovodskih izkazov, zelo širok, zato bi bil prvi korak pri uvajanju Standarda natančna določitev velikosti SME-podjetja.

Evropsko bančno združenje (angl. *European Association of Cooperative Banks*, v nadaljevanju EACB) pri določitvi srednje velikih podjetij upošteva 27. člen 4. direktive Sveta Evropske Unije, ki pravi, da je srednje veliko podjetje tisto, ki upošteva vsaj dva od naslednjih treh kriterijev: maksimalna bilančna vsota ne presega 14.600.000 EUR; čisti prihodki od prodaje ne presegajo 29.200.000 EUR; največje povprečno število zaposlencev med poslovnim letom znaša največ 250 (Comments by the EACB, regarding the IASB's questionnaire on »recognition and measurement principles for small entities«, 2005, str. 2).

V Nemčiji menijo, da velikost podjetja ni odločilnega pomena za uporabo Standarda. Srednje velika podjetja (tista, določena v 27. členu 4. direktive Sveta Evropske Unije) in hkrati velika podjetja, ki niso obvezna javno predložiti računovodskih izkazov, saj ne nastopajo na organiziranem trgu kapitala, lahko izbirajo med uporabo obstoječih MSRP ali Standarda

---

⁴ Vprašalnik je zaradi bolj pristnega in nazornega prikaza v izvirni obliki, torej v angleškem jeziku.

(Position Paper of DATEV eG Nuremberg to the questionnaire of the International Accounting Standards Board (IASB), 2005, str. 3–4).

Pohle (2005, str. 1) meni, da bi poleg kvalitativnih kriterijev za SME-podjetja, ki jih je določil IASB, morali upoštevati tudi kvantitativne kriterije. Tako podjetje, katerega letni prihodki znašajo približno 50.000.000 EUR, v Nemčiji najbolje predstavlja srednje veliko podjetje (nem. *Mittelstand*). Za potrebe srednje velikega podjetja bi bil Standard ustrežnejši kot obstoječi MSRP, toda dejanska odločitev o uporabi Standarda ali obstoječih MSRP bi morala biti v rokah nacionalnih zakonodajnih organov.

Dejstvo je, da v svetu poslujejo tudi zelo majhna podjetja oziroma t. i. mikropodjetja. Po trenutnih določilih IASB so to tista podjetja, ki imajo manj kot 10 zaposlencev. V Nemčiji naj bi delež takih, ki imajo manj kot 10 zaposlencev, znašal kar 90 % vseh nemških podjetij. Če bi mikropodjetja morala poročati v skladu s Standardom, bi to zanje pomenilo rast stroškov in znižanje učinkovitosti njihovega poslovanja. Leuschner in Jessen (2005, str. 2), nemška strokovnjaka, tako menita, da bi se tovrstna podjetja morala sama odločiti, ali bi poročala po določilih Standarda ali ne.

V Franciji prav tako poudarjajo, da so pravne oblike in velikosti podjetij raznolike. Zato bi bilo pri oblikovanju Standarda priporočljivo upoštevati dejanske potrebe teh podjetij, in ne le strniti ali okrniti obstoječe MSRP. Podjetja, delujoča na organiziranem trgu kapitala, in velika podjetja (določena glede na velikost prihodkov), ki ne delujejo na tovrstnem trgu kapitala, bi morala upoštevati obstoječe MSRP; mikropodjetja naj ne bi uporabljala Standarda; ostala podjetja, ki ne sodijo ne v prvo ne v drugo skupino, pa bi Standard morala uporabljati (Renaud-Aidan, 2005, str. 1). Večina francoskih kmetijskih družb sodi med SME-podjetja. Evain in Mangin (2005, str. 1), predstavnik Coop de Francea, združenja kmetijskih družb Francije, menita, da bi se pri določitvi SME-podjetij morali upoštevati 4. direktiva EU in njena določila.

Analiza komentarjev glede opredelitve velikosti SME-podjetij kaže, da so predlagani kriteriji za določitev SME-podjetij številni, tako kvalitativni kot tudi kvantitativni, in da število zaposlencev ni edini kriterij pri določanju velikosti podjetij. Meje med velikimi in srednjimi ter malimi in mikropodjetji niso natančno določene, kar otežuje določitev SME-podjetja, ki bi mu Standard najbolj olajšal računovodsko poročanje. Mnogim, ki so komentirali vprašalnik, pa tudi ni povsem jasno, ali je Standard namenjen le SME-podjetjem ali le podjetjem, ki niso obvezna javno predložiti svojih računovodskih izkazov (ne glede na to, ali so ali niso SME-podjetja).

3.2.2 ŽE OBSTOJEČI NACIONALNI STANDARDI ZA SME-PODJETJA

Nekatere države so za SME-podjetja že oblikovale posebne nacionalne standarde. Ti so se izkazali kot izredno učinkoviti, saj so SME-podjetjem dejansko olajšali izdelavo računovodskih izkazov. Toda sedaj se bodo države z že oblikovanimi nacionalnimi standardi za SME-podjetja soočale z velikimi težavami pri uvajanju Standarda v nacionalno zakonodajo.

Nacionalni računovodski standardi za SME-podjetja pomenijo namreč za države, ki so jih oblikovale, dvorezni meč. Prednost teh se kaže v manj obsežnih pravilih za računovodsko poročanje SME-podjetij in posledično v manjšem bremenu pripravljalcev tovrstnih računovodskih izkazov. Poleg tega korist pridobijo tudi uporabniki tovrstnih računovodskih izkazov, saj jim manjša količina, toda večja kakovost informacij omogoča racionalnejše odločitve. Slabost obstoja enega ali več nacionalnih standardov za SME-podjetja pa predstavlja težavno usklajevanje teh s Standardom: večje ko bodo razlike med nacionalnimi računovodskimi standardi za SME-podjetja in Standardom, večji bodo stroški usklajevanja teh razlik in težje bo prilagajanje SME-podjetij temu Standardu. Državi, ki zaradi že razvitih nacionalnih računovodskih standardov za SME-podjetja, nista navdušeni nad novim Standardom, sta Koreja in Nova Zelandija.

V Koreji je 23. decembra 2003 Odbor za korejske računovodske standarde (angl. *Korea Accounting Standards Board*) izdal Korejske računovodske standarde (angl. *Korea Accounting Standards*) in v točki 14 objavil zahteve, namenjene le SME-podjetjem. Vsako SME-podjetje se lahko samo odloči, ali se bo ravnalo po točki 14 ali pa bo uporabilo splošne nacionalne računovodske standarde. Ko podjetje prvič uporabi določila točke 14, jih mora upoštevati tudi v nadaljnje (Suh, 2005, str. 2).

Na Novi Zelandiji so od 1. januarja 2007 v uporabi splošni računovodski standardi, ki so enaki za vsa podjetja, le mikropodjetjem jih ni treba upoštevati. Zaradi obstoja različnih vrst podjetij se že od leta 1994 v praksi uporablja načelo razlikovanja pri poročanju (angl. *differential reporting*), po katerem velja, da je v vsakem standardu določeno pravilo ustrezno za določeno vrsto podjetja. Po mnenju Inštituta za pooblaščen računovodje na Novi Zelandiji (angl. *Institute of Chartered Accountants of New Zealand*) bi uvedba Standarda povečala stroške poročanja v večji meri kot bi bile koristi. Perry (2005, str. 4), predstavnica Inštituta za pooblaščen računovodje na Novi Zelandiji, meni, da bi ohranitev le ene skupine standardov zagotovila:

- stroškovno učinkovito in enostavno uporaben način za zagotavljanje visoke kakovosti računovodskih izkazov pri vseh podjetjih, ki morajo poročati;
- zmanjševanje večjih razlikovanj in posledičnih zapletov pri zahtevah računovodskega poročanja podjetij po različnih sektorjih;
- natančnejšo opredelitev zahtev pri računovodskem poročanju, kajti pri oblikovanju standardov naj bi bila upoštevana pogostost pojava poslovnih dogodkov;
- lažji prehod računovodij iz enega sektorja v drugi.

Računovodski standardi so v Sloveniji sestavljeni na podoben način, kot so sestavljeni novozelandski, saj so določene zahteve prav tako prilagojene potrebam računovodskega poročanja glede na vrsto podjetij.

Poleg Koreje in Nove Zelandije so tudi mnoge druge države že oblikovale tovrstne standarde. Tako Velika Britanija in Irska uporabljata Standard računovodskega poročanja za manjša podjetja (angl. *The Financial Reporting Standard for Smaller Entities*), Japonska pa Smernice

za računovodenje za SME-podjetja (angl. *The Guidelines for Accounting for Small and Medium-sized Entities*).

Učinek do sedaj oblikovanih nacionalnih računovodskih standardov za SME-podjetja je bil za tovrstna podjetja zelo ugoden, toda v postopku uvajanja Standarda bodo države, v katerih obstajajo ti posebni standardi, SME-podjetja ter pripravljalci in uporabniki računovodskih izkazov, pripravljenih po teh standardih, soočeni z večjimi težavami.

3.2.3 UPOŠTEVANJE POŠTENE VREDNOSTI SREDSTEV

Računovodski izkazi SME-podjetij, ki ne nastopajo na organiziranem trgu kapitala, so pomembni za različne interesne skupine, usmerjene predvsem v kratkoročne naložbe in pogosto neusposobljene za branje računovodskih informacij. Zato bi morale biti informacije v računovodskih izkazih SME-podjetij enostavne in bi morale temeljiti na lažjem izračunavanju poštene vrednosti. Izračuni naj ne bi vsebovali ocen prihodnjih denarnih tokov ali mogočih izidov pri poslovanju podjetij. Namesto poštene vrednosti in diskontiranih prihodnjih denarnih tokovih bi morali biti upoštevani izračuni na podlagi izvirne vrednosti sredstva. Le nekatera sredstva so lahko ovrednotena po tržni vrednosti, in to le v primerih, ko podjetje namerava prodati sredstva, ob predpostavki, da so sredstva lahko prodana kadarkoli in da so poznani tržni podatki zanesljivi.

Podobne argumente za opustitev poštene vrednosti sredstev podaja tudi Mednarodno združenje računovodij (angl. *International Federation of Accountants*, v nadaljevanju IFAC). Po njegovem mnenju pošteno vrednost pogosto zahtevajo uporabniki računovodskih izkazov tistih podjetij, ki so večja in ki so dejavna na organiziranem trgu kapitala. SME-podjetja se zato pri izračunu in ocenjevanju poštene vrednosti sredstev soočajo z mnogimi zapleti. V državah s slabše razvitim trgom kapitala, kjer je dostop do podatkov za določitev poštene vrednosti težak, pogosto pa celo nemogoč, so ti zapleti še večji. IFAC tako meni, da bi bilo treba sredstva in obveznosti do virov sredstev ovrednotiti z izvirno vrednostjo.

V določenih okoliščinah je uporaba poštene vrednosti vseeno primerna, in sicer ob oslabitvi nekratkoročnih sredstev. IFAC je pozval IASB k premisleku tudi o uporabi poštene vrednosti tistih sredstev in obveznosti do virov sredstev, s katerimi lahko že takoj razpolagamo (Ball, 2005, str. 4).

3.2.4 PROBLEMATIČNA MEDNARODNA RAČUNOVODSKA STANDARDA

Pri proučevanju odgovorov na vprašalnik sta se dva obstoječa Mednarodna računovodska standarda (angl. *International Accounting Standards*, v nadaljevanju MRS) izpostavila kot izredno kompleksna za računovodsko poročanje SME-podjetij. To sta MRS 36, ki opisuje oslabitev sredstev, ter MRS 39, ki govori o pripoznavanju in merjenju finančnih inštrumentov.

3.2.4.1 OSLABITEV SREDSTEV PO MRS 36

Pristop k oslabitvi dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti predstavlja največ težav v SME-podjetjih povsod po svetu zaradi naslednjih dejstev (Langr, 2005, str. 3):

- uporabniki računovodskih izkazov nimajo veliko koristi od tako pridobljenih informacij;
- stroški pripoznavanja in merjenja presegajo koristi od tako pridobljenih informacij;
- revizija tovrstnih informacij je zahtevna;
- postopki merjenja računovodskih kategorij so za SME-podjetja prezahtevni.

Veliki zapleti za SME-podjetja se pojavljajo pri določitvi denar ustvarjajoče enote (angl. *cash generating unit*), amortizaciji neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti in oslabitvijo sredstev vsako leto.

Za določitev denar ustvarjajoče enote v SME-podjetjih so predlagana sredstva s podobnimi lastnostmi, ki so združena v večje skupine ali posamezne poslovne funkcije podjetja ali določajo podjetje kot ena denar ustvarjajoča enota. Ta določitev naj bi bila odvisna tudi od potreb managementa in bi se razlikovala od panoge do panoge. Vrednost denar ustvarjajoče enote naj bi temeljila le na razliki med pošteno vrednostjo sredstva in stroški prodaje brez uporabe uporabne vrednosti sredstva, saj le-ta temelji na oceni prihodnjih denarnih tokov, ki pa je za SME-podjetja večinoma le težko določljiva. Pri neopredmetenih sredstvih je predlagana opustitev razlikovanja med določeno in nedoločeno dobo koristnosti ter uvedba maksimalne dobe koristnosti sredstev, ki bi znašala 20 let.

Oslabitev sredstev naj bi zadevala le posamezno sredstvo, in ne večjih skupin sredstev, hkrati bi bilo treba zaradi nizkih koristi, prevelike kompleksnosti, velikih možnosti napak, visokih stroškov primernih strokovnjakov za izvedbo oslabitev sredstev, ki bi potekala letno, to opustiti. Oslabitev sredstev naj bi bila za SME-podjetja relevantna, ko (Comments on »Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs)«, 2005, str. 5):

- pride do fizične poškodbe sredstev;
- ni pričakovanj, da bo sredstvo uporabljeno;
- se spremeni namembnost uporabe sredstva;
- pride do izrednega upada tržne vrednosti sredstva.

3.2.4.2 PRIPOZNANJE IN MERJENJE FINANČNIH INŠTURMENTOV PO MRS 39

Ta standard vsebuje več področij, ki so za uporabo v SME-podjetjih prezahtevna. Zahtevna področja so: metoda za izračun efektivne obrestne mere, merjenje poštene vrednosti, obračunavanje terminskih poslov v tujih valutah in obračunavanje varovanja pred tveganjem.

Metoda za izračun efektivne obrestne mere

Metoda, opredeljena v MRS 39, naj za SME-podjetja ne bi bila preveč zahtevna. V obstoječem MRS 39 je problematična le predpostavka, da se prihodnji denarni tokovi lahko takoj določijo ali vsaj zanesljivo ocenijo. Kot sem že zapisala, to za SME-podjetja, ki ne delujejo na organiziranem trgu kapitala, ne drži. Težave se pojavijo predvsem pri dolgoročnih posojilih, kjer so pogoji odplačevanja določeni, kasneje pa se izkaže, da se uresničeni denarni tokovi izredno razlikujejo od prvotno ocenjenih in napovedanih.

Mnogi menijo, da bi morali metodo za izračun efektivne obrestne mere za SME-podjetja poenostaviti ali celo izvzeti. Kot alternativo predlagajo metodo enakomernega časovnega obračunavanja, ki naj bi bila zanesljivejša in bi imela večjo korist za uporabnike računovodskih izkazov SME-podjetij.

Merjenje poštene vrednosti

Poleg že omenjene rešitve – uporaba izvorne vrednosti sredstev namesto poštene – je izpostavljena tudi pomembnost zmanjšanja števila različnih kategorij sredstev. Provasoli (2005, str. 3) meni, da bi morali obstoječe štiri kategorije finančnih sredstev v MRS 39 zmanjšati na dve. To sta:

- Lahko odtujljiva finančna sredstva, ki bi bila merjena po pošteni vrednosti. Denarni tokovi, izhajajoči iz uporabe teh sredstev, bi bili pripoznani takoj preko poslovnega izida.
- Finančna sredstva, ki jih ni lahko odtujiti. Za merjenje tovrstnih sredstev bi bilo treba uporabiti njihovo izvirno vrednost.

Obračunavanje terminskih poslov v tujih valutah

Tisti, ki so se odzvali na vprašanja o perečih problemih za SME-podjetja, izpostavljenih v vprašalniku (v nadaljevanju odzvani na vprašalnik⁵), se strinjajo, da bi morale biti določene zahteve za SME-podjetja enostavnejše. Na Japonskem se je za SME-podjetja kot izredno učinkovit izkazal naslednji postopek. Vrednost sredstev ali obveznosti do virov sredstev, ki so predmet terminskih pogodb v tujih valutah, je določena po tečaju, ki je določen v terminski pogodbi. Razlika med tečajem, določenim v terminski pogodbi, in tečajem takojšnjega posla na dan sklenitve terminske pogodbe je obračunana med trajanjem pogodbenega razmerja ali pripoznana takoj v izkazu poslovnega izida. To je s stališča stroškov in koristi smiselno, saj je učinek obračuna dobička ali izgube v primerjavi z merjenjem poštene vrednosti nepomemben, sam postopek pa enostaven (Comments on »Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs)«, 2005, str. 6).

Obračunavanje varovanja pred tveganjem

Odzvani na vprašalnik med drugim predlagajo, da bi se zahteve pri obračunavanju pred tveganjem za potrebe SME-podjetij poenostavile ali celo izključile. Te so za SME-podjetja, ki ne delujejo na organiziranem trgu kapitala, preveč kompleksne, in posledično bi se zaradi teh

---

⁵ Vsi posamezniki, podjetja, računovodska združenja in revizijske hiše, ki so se odzvali na vprašalnik so v nadaljevanju označena z izrazom odzvani na vprašalnik.

zahtev povečali stroški. Hkrati pa nekateri izmed odzvanih na vprašalnik menijo, da bi bilo zahtevam MRS 39 treba slediti predvsem pri poslih, ki se ne sklepajo pogosto in so zato negotovi.

V Franciji pravijo, da bi morale biti za poenostavitev zahtev iz MRS 39 za SME-podjetja določene najbolj pogosto pojavljajoče se transakcije SME-podjetij (kot so npr. prodaje in nakupi v tujih valutah). Nato bi se na podlagi teh oblikovala določena računovodska pravila, ustrežna za SME-podjetja. Za vse ostale transakcije bi se uporabile zahteve obstoječega MRS 39 v celoti.

IASB je ugotovitve, opažanja in predloge tistih, ki so se odzvali na vprašalnik, upošteval pri oblikovanju ED. Drugo temeljno vprašanje v vprašalniku se je nanašalo na spremembe tistih računovodskih standardov, ki za SME-podjetja niso ustrezni. V Prilogi 5 je grafično prikazano število odgovorov odzvanih na vprašalnik po možnostih sprememb obstoječih MSRP in MRS za potrebe SME-podjetij.

3.3 OSNUTEK Z IZPOSTAVLJENIMI TEMAMI IN TEŽAVAMI – ED

Celoten ED je bil sestavljen iz treh pomembnih dokumentov, in sicer osnutka Standarda, priročnika o izvajanju tega standarda, sestavljenega iz ilustrativnih primerov računovodskih izkazov in seznama ugotovitev, ter teoretične podlage za končno različico Standarda.

ED, izdan 15. februarja 2007, je zainteresirani javnosti omogočil vpogled v strnjene ugotovitve, izdelane na osnovi IASB-jevega Okvira za pripravo in predstavitev računovodskih izkazov (angl. *Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements*), načel, obveznih sestavin obstoječih MSRP in MRS ter na osnovi njihovih sprememb za potrebe SME-podjetij, ki so bile predlagane v sodelovanju z uporabniki računovodskih informacij ter v skladu z analizo stroškov in koristi. Spremembe obstoječih MSRP in MRS so glede na potrebe uporabnikov računovodskih izkazov SME-podjetij ter glede na analizo stroškov in koristi razdeljene v tri večje skupine. Te so (International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs), 2008, str. 8–9):

1. teme, ki so izključene iz Standarda;
2. računovodske postavke, pri katerih je za SME-podjetja mogoča izbira manj zahtevne možnosti;
3. področja, kjer sta za SME-podjetja omogočeni poenostavljeno pripoznavanje in merjenje določenih računovodskih kategorij.

Teme, ki niso pomembne za običajno SME-podjetje, so **izključene iz Standarda**. Če bi se pojavila potreba po uporabi teh tem pri SME-podjetju, je le-temu omogočeno navezovanje na obstoječe MSRP in MRS. Te teme so:

- poročanje, prilagojeno splošni ravni cen, v okolju s hiperinflacijo;
- plačila na podlagi delnic (angl. *Equity-settled share-based payment*);
- določitev poštene vrednosti kmetijskih sredstev;

- ekstraktivna industrija (navezovanje na MSRP 6 Raziskovanje in vrednotenje rudnega bogastva);
- medletno poročanje – opredeljeno v MRS 34 Medletno računovodsko poročanje;
- najemodajalčevi obračun finančnega najema (dajalci finančnega najema so najpogosteje finančne institucije, za katere Standard ni ustrezen);
- čisti dobiček na delnico in poročanje po odsekih (praviloma nista relevantna za SME-podjetja);
- zavarovalne pogodbe (zavarovalnice ne sodijo med tista podjetja, ki jim je Standard namenjen).

V obstoječih MSRP obstaja več možnosti izbire med računovodskimi metodami. Le-te so prilagojene računovodski politiki posameznega podjetja. Ker je cilj Standarda zmanjšati obremenitev SME-podjetij pri pripravi in uporabi računovodskih izkazov, je IASB sklenil, da bo za **SME-podjetja** v okviru danih možnosti izbire med različnimi računovodskimi metodami v obstoječih MSRP **izbrana le manj zahtevna možnost**. Tovrstne postavke so:

- uporaba modela nabavne vrednosti pri naložbenih nepremičninah (model poštene vrednosti je dovoljen z navezovanjem na MRS 40 Naložbene nepremičnine);
- uporaba modela nabavne vrednosti pri opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih sredstvih (model prevrednotenja je dovoljen z navezovanjem na MRS 16 Opredmetena osnovna sredstva in na MRS 38 Neopredmetena sredstva);
- odhodki iz naslova stroškov zadolževanja (kapitalizacija je dovoljena z navezovanjem na MRS 23 Stroški izposojanja);
- posredna metoda poročanja o denarnih tokovih iz poslovanja (neposredna metoda je dovoljena z navezovanjem na MRS 7 Izkazi finančnega izida);
- ena metoda za vse državne podpore (SME-podjetje lahko uporabi tudi katero koli drugo alternativo, opredeljeno v MRS 20 Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči).

Pri uveljavljanju Standarda se lahko zakonodajni organi vsake države odločijo, da se ne sme uporabiti možnost navezovanja na obstoječe MSRP.

Z namenom zmanjšanja bremena za SME-podjetja je IASB **poenostavil pripoznavanja in merjenja določenih računovodskih kategorij**, opredeljenih v obstoječih MSRP. Te poenostavitve so naslednje:

- finančni inštrumenti:
  - dve kategoriji finančnih inštrumentov namesto štirih,
  - razumljiv in enostaven pristop k razveljavitvi pripoznanja (če je prenositelj v nadaljnje še vpleten, se razveljavitev pripoznanja ne opravi),
  - zelo poenostavljeno obračunavanje varovanja pred tveganjem;
- oslabitev dobrega imena (pri oslabitvi naj bi se upoštevali očitni pokazatelji le-te, in ne obvezne letne kalkulacije);
- odhodki iz naslova stroškov raziskav in razvoja;
- stroški ali poštena vrednost, določena po metodi z uporabo poslovnega izida za pridružena podjetja in skupne podvige (kapitalska in postopna konsolidacija je mogoča

z navezovanjem na MRS 28 Obračunavanje finančnih naložb v pridružena podjetja in MRS 31 Računovodsko poročanje o deležih v skupnih podvigih);

- zmanjšanje uporabe poštene vrednosti kmetijskih sredstev (le če so takoj pripoznavni);
- program pozaposlitvenih zaslužkov z določenimi zaslužki (zmanjšana uporaba podrobnih kalkulacij);
- plačila na podlagi delnic (metoda notranje vrednosti);
- finančni najemi (poenostavljena merjenja najemjemalčevih obveznosti in pravic);
- prva uporaba MSRP (SME-podjetjem pri prvi uporabi MSRP ni treba preračunati postavk iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida za preteklo leto, kar je tudi določeno v MSRP 1 Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja).

IASB je do 30. novembra 2007 prejel kar 161 komentarjev na ED. V primerjavi z odzivi na vprašalnik je bil odziv na ED številnejši in z geografskega stališča tudi bolj raznolik. ED so komentirali različne organizacije, združenja in tudi posamezniki iz držav, ki se predhodnih korakov oblikovanja MSRP za SME-podjetja niso udeležile. Med te države sodijo: Malavi, Zambija, Tunizija, Urugvaj, Argentina, Indonezija, Malezija, Tajska, Indija, Iran, Združeni arabski emirati, Jamajka, Filipini, Tanzanija in Barbados.

Odzivi na ED so tako kot odzivi na vprašalnik razkrili mnoga težavna področja pri oblikovanju in vpeljavi Standarda, hkrati pa se je izpostavilo, da so določene rešitve za nekatere sprejemljive, za druge pa popolnoma neustrezne. Homogenizacija Standarda je zaradi obstoja številnih medsebojno različnih podjetij, nacionalnih zakonodaj in drugih omejitev na globalni ravni le težko dosegljiva. V naslednjih poglavjih so opisane dileme, ki so se izpostavile pri proučevanju odzivov na ED.

3.3.1 OPREDELITEV RAZPONA PODJETIJ, PRIMERNIH ZA UPORABO STANDARDA

Obveznost javne predložitve računovodskih izkazov je pomemben dejavnik razlikovanja med podjetji, ki morajo uporabljati obstoječe MSRP, in podjetji, ki jim je dovoljena uporaba Standarda. Toda razumevanje takšne obveznosti javnega poročanja podjetij se po nacionalnih zakonodajah razlikuje. Zato bi morala biti odločitev, katero podjetje je primerno za uporabo Standarda in katero ne, v rokah posameznih zakonodajalcev, in ne IASB. IASB pa bi moral le jasno opredeliti namen oblikovanega Standarda in izpostaviti temeljne potrebe uporabnikov računovodskih izkazov.

IASB je oblikoval ED v skladu s potrebami podjetja, ki mu ni obvezno javno predložiti svojih računovodskih izkazov in ki ima približno 50 zaposlencev. Toda to sta s stališča evropskih podjetij popolnoma neustrezna kriterija. Mnoga evropska podjetja so mala podjetja in je zanje ED preobsežen. Tamborrino in Santorelli (2007, str. 2–3) menita, da bi morali biti pri opredelitvi SME-podjetij upoštevani tudi drugi kvantitativni kriteriji, kot so velikost poslovnega izida, obseg sredstev in letnega prometa. Dodatno neodobranje števila zaposlencev kot kriterija za določitev SME-podjetja izraža McBride (2007, str. 3), ki pravi, da

podjetja z velikim številom zaposlencev lahko opravljajo zelo enostavne transakcije, in obratno, podjetja, kjer je zaposlenih le malo ljudi, lahko izvajajo zelo zahtevne transakcije.

Težave pri uveljavljanju Standarda se pojavljajo tudi v Rusiji. Tam je veliko podjetij, ki imajo več kot 100 zaposlencev in ki so v rokah zasebnikov. V prihodnosti ne nameravajo vstopiti na organiziran trg kapitala, za potrebe bank in drugih zunanjih uporabnikov pa poročajo po obstoječih MSRP. Zaradi tovrstnih pojavov v ruski poslovni sferi Inštitut profesionalnih računovodij Rusije (angl. *Institute of Professional Accountants of Russia*) poziva IASB k natančni opredelitvi (Ostrovski, 2007, str. 2):

- kvalitativnih in kvantitativnih meril, ki določajo uporabo Standarda;
- imena standarda (ali so upoštevana SME-podjetja ali podjetja, ki ne nastopajo na organiziranem trgu kapitala);
- SME-podjetja (število zaposlencev, velikost na podlagi prodaje ...).

V Veliki Britaniji menijo, da bo Standard najbolj učinkovit za tista podjetja, ki še niso obvezna javno poročati o svojem poslovanju (določeno kot zgornja meja) in ki ne sodijo med mikropodjetja (določeno kot spodnja meja). Zato predlagajo preimenovanje Standarda v Standard za podjetja, ki niso obvezna poročati zunanjim oblastem o svojem poslovanju (angl. *Standard for Non Publicly Accountable Entities*).

Pojavi se še dodatna težava. Kateri standard je primeren za mikropodjetja?

Raziskave, izdelane v Latinski Ameriki, so pokazale, da je velika večina tamkajšnjih podjetij malih in mikropodjetij, kjer je zaposleno manj kot pet ljudi. Tolikšno število zaposlencev je torej kar 10-krat manjše od števila, določenega v ED za SME-podjetja. Določila ED so tako za tovrstna podjetja res neustrezna in prezahtevna. V naslednji tabeli so predstavljeni nekatere države Latinske Amerike in delež mikropodjetij v posameznih nacionalnih gospodarstvih Latinske Amerike.

Tabela 1: Delež mikropodjetij v državah Latinske Amerike

Države Latinske Amerike	Delež mikropodjetij v nacionalnem gospodarstvu (v %)
Argentina	90,8
Brazilija	76,2
Mehika	97,0
Peru	95,8
Kostarika	90,6

Vir: Barnes, P., The official position of the Interamerican Accounting Association (IAA) with regards to the Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities currently in the IASB web for discussion is as follows. Comment letter No. 20, 2007, str. 3; Lastni prikaz.

Na podlagi ugotovljenega stanja je Združenje računovodij v Ameriki (angl. *Interamerican Accounting Association*) predstavilo sistem, sestavljen iz treh ravni, v katerem so na vsaki ravni opredeljeni temeljne značilnosti podjetij in zanje primerna računovodska pravila. Na prvi ravni so podjetja, ki delujejo na organiziranem trgu kapitala, in korporacije, ki zastopajo

javni interes. Ti uporabljajo obstoječe MSRP. Na drugi ravni so večja SME-podjetja, ki le redko nastopajo v transakcijah, opredeljenih v obstoječih MSRP. Zanje je ustrezna uporaba spremenjene in poenostavljene različice obstoječih MSRP. Tretjo raven predstavljajo manjša SME-podjetja in mikropodjetja, ki delujejo po minimalnih in enostavnih računovodskih zahtevah (Barnes, 2007, str. 5).

Samujh, Devi in Wai Meng (2007, str. 5) na podoben način razmejujejo podjetja ter na podlagi tega določajo uporabo določenih računovodskih standardov. Podjetja, ki nastopajo na organiziranih trgih kapitala, morajo upoštevati obstoječe MSRP in predstavljajo prvo skupino. V drugi skupini so podjetja, ki niso obvezna javno predložiti svojih računovodskih izkazov, in tako poslujejo po določenih Standarda. V tretjo skupino pa so uvrščena mikropodjetja, ki pripravljajo računovodske izkaze na podlagi denarne osnove.

3.3.2 ZAHTEVNOST IN SAMOSTOJNOST STANDARDA

Analiza odgovorov na objavljen ED je pokazala, da je le-ta za SME-podjetja prezahteven. Vsebuje namreč veliko navezovanja na obstoječe MSRP, kar zahteva poznavanje tako Standarda kot tudi obstoječih MSRP. To pa za pripravljalce in uporabnike računovodskih izkazov SME-podjetij pomeni veliko breme. Dodatno težavo predstavlja tudi možnost izbire računovodskih metod, namenjenih le SME-podjetjem in opisanih v obstoječih MSRP. Nekatera SME-podjetja to možnost izkoristijo in izberejo zase manj zahtevno računovodsko metodo, druga SME-podjetja pa te možnosti ne izkoristijo in izberejo drugo računovodsko metodo. Iz tega sledi, da je primerljivost računovodskih izkazov dveh SME-podjetij, ki sta uporabili različne računovodske metode, otežena.

Zanimivo je, da kljub spoznanju, da popolno neodvisnost in večjo razumljivost Standarda onemogočajo navezovanja na obstoječe MSRP, nekateri med odzvanimi na ED⁶ ta navezovanja podpirajo, saj menijo, da bodo obstoječi MSRP kljub oblikovanemu Standardu v večini primerov ostali temeljni vir informacij za pripravo računovodskih izkazov. Zato ti IASB le opozarjajo na nevarnosti tovrstnih navezovanj. Te so (Martin, 2007, str. 3):

- ob spremembi obstoječih MSRP bodo navezovanja iz neprenovljenega Standarda na določeno poglavje v obstoječih MSRP napačna;
- navezovanje mora biti natančno;
- navezovanje Standarda na določeno računovodsko rešitev v obstoječih MSRP ali MRS ne zahteva popolnega upoštevanja vseh določil obstoječih MSRP ali MRS, zato mora biti natančno določeno, kaj bo uporabljeno v Standardu.

Drugi zagovarjajo popolno izključitev vseh navezovanj na obstoječe MSRP ali MRS in oblikovanje takšnega standarda, ki bi v celoti zadovoljil potrebe SME-podjetij pri računovodskem poročanju. Pomemben korak do izključitve navezovanj na obstoječe MSRP je ta, da bi vsa področja, ki so sedaj opredeljena v obstoječih MSRP in za SME-podjetja zelo pomembna, postala del Standarda. Tako bi posebni Standard dejansko vseboval vsa

---

⁶ Izraz odzvani na ED označuje vse posameznike, podjetja, računovodska združenja in revizijske hiše, ki so se odzvali na vprašanja o ustreznosti ED.

relevantna področja za SME-podjetja in poznavanje obstoječih MSRP ne bi bilo bistveno. Knorr (2007, str. 10–11) podaja razloge za izključitev navezovanj na obstoječe MSRP:

- Standard bi bil enostavnejši za uporabo;
- izključitev vseh možnosti izbire pri uporabi računovodskih metod, ki so trenutno SME-podjetjem dostopne le z navezovanjem ED na obstoječe MSRP, bi dodatno pripomogla k oblikovanju popolnoma neodvisnega dokumenta in k boljšemu razumevanju zahtev;
- primerljivost računovodskih izkazov SME-podjetij ne bi bila več otežena, saj bi izključitev možnosti izbire pri uporabi računovodskih metod omogočila vsem SME-podjetjem izbiro le tistih računovodskih metod, ki so zanje najprimernejše.

V Veliki Britaniji že skoraj 12 let uporabljajo Standard računovodskega poročanja za manjša podjetja (angl. *The Financial Reporting Standard for Smaller Entities*), ki je popolnoma neodvisen od nacionalnih računovodskih standardov in uveljavljen pri velikem številu malih podjetij za pripravo njihovih računovodskih izkazov. Najbolj izrazita prednost neodvisnosti tega standarda je, da pripravljalcem računovodskih izkazov za SME-podjetja ni treba poznati celotnih nacionalnih (in bolj zapletenih) računovodskih standardov (Brice, 2007, str. 2).

Da bi bil Standard vsaj tako samostojen kot Standard računovodskega poročanja za manjša podjetja, mora biti po mnenju Lepetita (2007, str. 12) podprt z naslednjimi dejavnostmi:

- izključitev navezovanj na obstoječe MSRP in MRS ter izdaja določil in strokovne literature, ki bo v pomoč pri proučevanju Standarda;
- predstavitev okvirnega koncepta za SME-podjetja, ki bi bil samostojen in neodvisen od drugih standardov;
- organiziranje skupine pri IASB in IFRIC, zadolžene za oblikovanje in posodobitev področij v Standardu.

3.3.3 RAZKRITJE RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ V STANDARDU

Eden izmed korakov k popolni samostojnosti Standarda je prav tako zmanjšanje zahtev za razkritje informacij pri SME-podjetjih. Potrebe po informacijah se med uporabniki računovodskih izkazov SME-podjetij in podjetij, ki delujejo na organiziranem trgu kapitala, razlikujejo. Razkritje informacij za SME-podjetja povzroča le-tem veliko bremena, saj so zahteve za razkritje zelo podrobne in obširne.

Zato so v francoski korporaciji *Mouvement des Entreprises de France* navedli tri temeljna vodila pri odločanju za razkritje informacij (IASB exposure draft IFRS for SMEs, str. 7):

- Ali je stopnja podrobnosti smiselna za SME-podjetja?
- Ali je informacija nujna za uporabnike računovodskih izkazov za SME-podjetja?
- Ali je razmerje stroškov in koristi smiselno?

Obstoječe zahteve po razkritju informacij za SME-podjetja so zelo podobne zahtevam za podjetja, ki poslujejo na organiziranem trgu kapitala. Tako so mnoga SME-podjetja soočena z večjimi stroški, potroški časa in obremenitvami pri razkrivanju računovodskih informacij.

Razkritja z naslednjih področij so podana z namenom prikaza, kako odzvani na ED komentirajo ustreznost ali neustreznost zahtev za razkritje informacij iz določenih poglavij ED.

Področje 22⁷: Prihodki

Zahteve po razkritju prihodka, povezanega z menjavo proizvodov in storitev, določene v poglavju 22.28 (c), bi morale biti za SME-podjetja izključene. Zneski, ovrednoteni v skladu z delovanjem SME-podjetja kot agenta, bi morali biti razkriti ločeno od drugih zneskov.

Področje 27: Zasluzki zaposlencev

Razkritja, zahtevana v poglavjih 27.37, 27.38(f) in 27.38(g), ki se nanašajo na celotne stroške, povezane z določenimi prispevki in s programom pozaposlitvenih zaslužkov z določenimi zaslužki, presegajo zahteve v MRS 19 in zato za SME-podjetja niso pomembne. V poglavjih 27.38(b) in 27.39 je zapisano, da ni več potrebe po razkritju podjetniške računovodske politike ob pripoznanju aktuarskih dobičkov ali izgub. Možnost izbire v obstoječih MRS za SME-podjetja ni več dovoljena. Razkritja glede drugih dolgoročnih koristi, pridobljenih z odpravninami (opredeljenih v poglavju 27.40), so obsežnejša kot tista v MRS 19.131 in 19.142. Zato po mnenju Felda in Brekerja (2007, str. 29) za SME-podjetja niso ustrezna.

Področje 28: Davek iz dobička

Glede na preobsežne zahteve po razkritju, zahtevanem pri številčni uskladitvi dejanske in uporabljene davčne stopnje (poglavje 28.29(b)), je za SME-podjetja primernejša poenostavljena različica teh zahtev.

Vidimo, da je vsako področje v ED sestavljeno iz več poglavij, ki so razdeljena še na podpoglavja. Strnitev pomembnih ugotovitev je zaradi velikega števila odzvanih na ED zelo kompleksna. Že ta prikaz kaže, da bo imel IASB pri proučevanju različnih predlogov zelo veliko dela.

3.3.4 POSODOBITEV STANDARDA

Zmanjšanje bremena za pripravljalce računovodskih izkazov za SME-podjetja se lahko omogoči tudi z manj pogostimi prenovami Standarda. Predlog, da bi bil Standard prenovljen vsako leto ali dve, je mnogo odzvanih na ED zavrnilo. Kajti dejstvo, da Standard zaradi navezovanj na obstoječe MSRP ni samostojen dokument, pomeni, da bi vsaka potencialna sprememba obstoječih MSRP neposredno vplivala tudi na sam Standard. Tako bi moral biti le-ta pogosto prenovljen, kar pa bi bilo s stališča stroškov zelo neučinkovito. Odzvani na ED zato menijo, da bi morala prenova Standarda potekati na vsake štiri ali pet let, saj manj pogoste prenove Standarda omogočajo večjo stabilnost v računovodenju, pošteno predstavitev računovodskih informacij in zagotovilo pomembnih informacij ciljnim skupinam.

---

⁷ Področja, poglavja in podpoglavja ter njihova oštevilčenja so deli ED.

3.3.5 STROKOVNA LITERATURA PRI PREHODU NA NOVE RAČUNOVODSKE STANDARDE

Pri prehodu na nove računovodske standarde Lepetit (2007, str. 13) zagovarja obstoj ločenih pravil za prehod z obstoječih MSRP na Standard in za prehod z nacionalnih računovodskih standardov na Standard.

Obstoječa literatura, ki opisuje tovrstne prehode, je bila ocenjena za neučinkovito. Zato so odzvani na ED pri pripravi tovrstne literature poudarili predvsem pedagoški pristop, na osnovi katerega bi bila uporabnikom prikazana računovodska rešitev pri že obstoječih primerih najpogosteje pojavljajočih se transakcij v SME-podjetjih.

3.3.6 UPORABNIKI RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ SME-PODJETIJ

IASB zagovarja, da potrebe uporabnikov računovodskih izkazov SME-podjetij sledijo predvsem kratkoročnim ciljem. Toda v organizaciji DGRV (angl. *German Cooperative and Raiffeisen Confederation e. V.*) menijo, da so za SME-podjetja in uporabnike njihovih računovodskih izkazov primerne predvsem dolgoročne napovedi.

Investicije v lastniški kapital podjetij, ki ne delujejo na organiziranem trgu kapitala, so praviloma pomembne dolgoročno. Cilj SME-podjetij je namreč preživetje in razvoj dobrih dolgoročnih poslovnih odnosov s ključnimi dobavitelji, strankami in ostalimi interesnimi skupinami. Prav tako pa investitorji v SME-podjetja, ki ne nastopajo na organiziranem trgu kapitala, potrebujejo informacije, relevantne za prihodnost. Kajti ti skušajo zavarovati svoje imetje v SME-podjetjih, saj jim le-to omogoča denarne pritoke v prihodnosti. Torej ti investitorji z investicijo v SME-podjetja ne zahtevajo takojšnjega donosa. To pa ne drži za investitorje v podjetja, ki delujejo na organiziranem trgu kapitala. Ti potrebujejo kratkoročne informacije in napovedi, ki jim omogočajo hitre odločitve o nakupu ali prodaji vrednostnih papirjev (Ott & Jessen, 2007, str. 7).

Dodatne pomanjkljivosti pri opredelitvi potreb po informiranju o poslovanju SME-podjetij se navezujejo na lastništvo. Razlike se pojavljajo, ko so SME-podjetja v popolni ali delni lasti zasebnih investitorjev in niso obvezna javno predložiti svojih računovodskih izkazov ali ko so v lasti managerjev. Zasebni investitorji v SME-podjetja, ki ne nastopajo na organiziranem trgu kapitala, zahtevajo podobne informacije kot investitorji v tista podjetja, s čigar vrednostnimi papirji se trguje. Morajo se odločati o nakupu, prodaji in dodatnih investicijah v podjetja, kar pa jim povzroča veliko obremenitev.

Večinoma se odločitve oblikujejo na podlagi primerjav z drugimi podobnimi (tudi na organiziranem trgu kapitala delujočimi) podjetji. Omejitve nastopijo, ko se vzpostavljena pravila in metode računovodenja med podjetji izredno razlikujejo. Primerjave določenih informacij za potrebe kreditodajalcev, investitorjev in ostalih interesnih skupin teh podjetij se prav zaradi tega zelo težko oblikujejo ali pa so celo nemogoče. White in Palacky (2007, str. 2–3) menita, da pomanjkanje predhodno omenjenih primerjav zaradi različnih okvirov računovodskega poročanja in računovodskih metod zmanjšuje učinkovitost trga kapitala. Kot

delna rešitev pomanjkanja primerjav med podjetji je predlagana primerjava podjetij glede na kompleksnost njihovih transakcij. Iz tega sledi, da bi se podjetja, ki ne delujejo na organiziranem trgu kapitala in so vpeta v kompleksne transakcije, lahko primerjala z drugimi podjetji, ki so del organiziranega trga kapitala. Tako bi bile dosežene tudi boljše odločitve.

Ko upoštevamo značilnosti SME-podjetij in potrebe uporabnikov, je ustrezno poudariti dve zelo pomembni značilnosti računovodskih informacij. To sta zanesljivost in relevantnost. Predstavitev za SME-podjetja bi morala zagotavljati takšne metode pripoznavanja in merjenja ter razkrivanja računovodskih informacij, ki bi podpirale tako potrebe uporabnikov kot tudi primerjavo stroškov in koristi (Knorr, 2007, str. 6).

3.3.7 PROBLEMATIČNA PODROČJA, IZPOSTAVLJENA V ODZIVIH NA ED

V odzivih na ED so bila izpostavljena mnoga problematična področja predlaganega Standarda, za katera so bile podane tudi mnoge rešitve.

Stroški zadolževanja

Edino področje, kjer se je večina podjetij strinjala z določili v ED, so bili stroški zadolževanja. Skoraj vsi odzvani na ED so podprli izbiro med modelom obračuna odhodkov in modelom usredstvenja pri stroških zadolževanja, namenjeno SME-podjetjem. Mnogi so menili, da je za mala podjetja primernejša metoda uvrščanja stroškov zadolževanja med odhodke, saj je enostavnejša od druge omenjene metode.

Hčerinska podjetja

Hčerinska podjetja podjetij, ki so obvezna javno predložiti svoje računovodske izkaze, sama pa nimajo tovrstne obveznosti, bi morala prevzeti vse tiste metode merjenj, določene v obstoječih MSRP, in se prilagoditi računovodski politiki matičnega podjetja.

Brice (2007, str. 2) pa meni, da bi hčerinska podjetja morala imeti pravico do uporabe metod merjenj po obstoječih MSRP, hkrati pa možnost razkritja informacij po novem Standardu. Ker možnost kombiniranja določil obstoječih MSRP in določil novega Standarda ni natančno določena, bi moral IASB to podrobneje proučiti in oblikovati pravila.

Dvoumna opredelitev sredstev in obveznosti do virov sredstev

V Nemčiji in Franciji so opozorili na težavo pomanjkljive opredelitve sredstev in obveznosti do virov sredstev v osebnih družbah. V preteklosti je bil vsak družbenik po umiku iz osebne družbe ali smrti poplačan v višini svojega vložka. Odgovorni v osebnih družbah na podlagi imetja družb določijo, ali in kdaj bodo ti družbeniki dejansko poplačani.

Dandanes pa opredelitev osnovnega kapitala v ED (Področje 21) ni podana jasno in razumljivo ter tako družbenikom ne zagotavlja, da bodo njihovi vložki pripoznani kot sredstva. Obveznosti do virov sredstev so opredeljene kot sedanja obveznost, ki izhaja iz preteklega dogodka. Če bi bili vložki družbenikov pripoznani kot obveznosti, bi jim morali v osebnih družbah v celoti odplačati njihove vložke. V nasprotnem primeru – če bi bili vložki

članov pripoznani kot sredstva – bi osebna družba pridobila dodatne rezerve, uporabljene v primeru negativnega finančnega stanja (Hazen, 2007, str. 2).

Zaradi tolikšne nejasnosti se finančno stanje osebnih družb ne more pravilno oceniti, prav tako pa so informacije, potrebne za sprejemanje vrste drugih odločitev, nezanesljive in okrnjene. Ker ta težava nastopa tudi v drugih SME-podjetjih, kjer so zaradi pomanjkanja ustreznih in zanesljivih informacij prizadete banke, ključni dobavitelji, stranke in drugi pomembni uporabniki računovodskih izkazov SME-podjetij, so nekateri mnenja, da brez jasne opredelitve kapitala kot imetja in kapitala kot obveznosti Standard nikakor ne more biti uveljavljen.

SKLEP

Proces oblikovanja mednarodno veljavnih računovodskih standardov je dolgotrajen in izjemno zahteven. Obstoj nacionalnih zakonodaj, že uveljavljenih nacionalnih računovodskih standardov in raznolikih potreb po računovodskih informacijah ovirajo oblikovanje poenotениh računovodskih standardov.

Določila obstoječih MSRP, oblikovanih z namenom zagotoviti mednarodno primerljivost računovodskih izkazov in povečanja učinkovitosti organiziranega trga kapitala, za SME-podjetja ter različna združenja niso tako relevantna.

Za zmanjšanje bremena računovodskega poročanja SME-podjetij je IASB sprožil proces oblikovanja novega mednarodnega standarda računovodskega poročanja, prilagojenega tovrstnim podjetjem. Mnoge države so začetek tega procesa sprejele z navdušenjem, toda izpostavilo se je, da to le ne bo tako enostavno zaključeno.

Temeljna težava se je pojavila že pri opredelitvi SME-podjetja. IASB je pri tem upošteval obveznost podjetja javno predložiti računovodske izkaze in število zaposlenecv. Toda vsaka posamezna država je izpostavila še dodatne kriterije za določitev tovrstnih podjetij (npr.: višina prihodkov, dobiček), hkrati pa so nekatere izrazile zaskrbljenost zaradi pomanjkanja natančno določenih mej med velikimi in srednje velikimi podjetji ter med malimi in mikropodjetji.

Naslednje težave so se izpostavile pri uvajanju Standarda v nacionalno zakonodajo. Nekatere države imajo že oblikovane nacionalne računovodske standarde, prilagojene potrebam SME-podjetij. Ko bi te države uvajale Standard, bi se soočale s kompleksnim postopkom, saj bi morale znova preoblikovati nacionalne standarde za SME-podjetja, mnoga SME-podjetja pa bi se morala znova prilagoditi novim pravilom.

Mnogo nasprotujočih si mnenj se je izpostavilo pri navezovanjih Standarda na obstoječe MSRP. Takšna navezovanja rušijo samostojnost in neodvisnost Standarda, hkrati pa dodatno obremenjujejo pripravljalce in uporabnike računovodskih izkazov SME-podjetij. Za rešitev je bila predlagana izključitev vseh navezovanj na obstoječe MSRP iz Standarda in oblikovanje dodatnih poglavij, v katerih bi bila področja, pomembna za SME-podjetja, podrobno opisana. Nekateri med odzvanimi na ED pa poudarjajo, da so obstoječi MSRP temelj vseh potrebnih

informacij in da se to dejstvo z uvedbo Standarda ne bo spremenilo. Zato so obstoječi MSRP primerni za podrobno pojasnitev določil Standarda. Že tovrstno nasprotje interesov kaže nasprotje interesov odzvanih na ED pri oblikovanju Standarda.

Zaradi uporabe različnih računovodskih rešitev in metod obračunavanja računovodskih kategorij v posameznih državah je združevanje in ugotavljanje najboljše prakse prav tako zelo zahtevno. Nekateri zagovarjajo uporabo enih rešitev, drugi pa popolnoma drugih.

Izhajajoč iz težav, ki so navedene in pojasnjene v diplomskem delu, lahko zaključim, da bo delo IASB pri oblikovanju Standarda izjemno zahtevno ter da bo zelo težko ugoditi vsem določevalcem, pripravljalcem in drugim uporabnikom računovodskih izkazov SME-podjetij.

LITERATURA IN VIRI

1. *About IFRIC*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/About+Us/About+IFRIC/About+IFRIC.htm>.
2. *About the SAC*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/About+Us/About+SAC/About+SAC.htm>.
3. Ball, I. (2005, 29. junij). Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 44*. Najdeno 3. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium+sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
4. Barnes, P. (2007, 24. september). The official position of the Interamerican Accounting Association (IAA) with regards to the Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities currently in the IASB web for discussion is as follows. *Comment letter No. 20*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL20.htm>.
5. Brice, S. (2007, 14. december). Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-Sized Entities. *Comment Letter No. 156*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL156.htm>.
6. Comments by the EACB regarding the IASB's questionnaire on "recognition and measurement principles for small entities". *Comment Letter No. 50*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
7. Comments on »Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs).«. *Comment Letter No. 29*. Najdeno 3. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
8. *Development and publication of a discussion paper*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu

<http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/Development+and+publication+of+a+discussion+paper.htm>.

9. *Development and publication of an exposure draft*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/Development+and+publication+of+an+exposure+draft.htm>.
10. *Development and publication of an IFRS*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/Development+and+publication+of+an+IFRS.htm>.
11. Evain, L. & Mangin, P. (2005, 29. junij). IASB questionnaire on possible recognition and measurement modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 59*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
12. Feld, K. & Breker, N. (2007, 2. oktober). Exposure Draft – International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. *Comment letter No. 62*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL62.htm>
13. Hazen, P. (2007, 1. oktober). Comments on the Exposure Draft of a Proposed IFRS for SMEs. *Comment Letter No. 61*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL61.htm>.
14. *How we develop standards*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/How+we+develop+standards.htm>.
15. *How we are structured*. Najdeno 3. avgusta 2008 na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/About+Us/How+we+are+structured.htm>.
16. IASB exposure draft IFRS for SMEs. *Comment letter No. 90*. Najdeno 15. maja na spletnem naslovu
<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL90.htm>.

17. *International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs)*. Najdeno 20. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Small+and+Medium-sized+Entities.htm>.
18. Knorr, L. (2007, 14. december). Exposure Draft of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities (ED-IFRS for SMEs). *Comment letter No. 160*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL160.htm>.
19. Langr, L. (2005, 26. junij). IASB Staff Questionnaire on possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 51*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
20. Lepetit, J. (2007, 4. oktober). ED IFRS for SMEs. *Comment Letter No. 63*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL63.htm>.
21. Leuschner, C. & Jessen, U. (2005, 30. junij). Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 52*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
22. Martin, R. (2007, 28. november). IFRS for SMEs. *Comment letter No. 118*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL118.htm>.
23. McBride, P. (2007, 30. november). IASB Exposure Draft of a proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities. *Comment letter No. 140*. Najdeno 15. maja na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL140.htm>.

24. Ostrovski, O. (2007, 20. julij). Comments on Exposure Draft of IFRS for Small and Medium-sized Entities. *Comment letter No. 7*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL7.htm>.
25. Ott, E. & Jessen, U. (2007, 30. november). Exposure Draft - IFRS for Small and Medium-sized Entities. *Comment letter No. 132*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL132.htm>.
26. Perry, J. (2005, 13. junij). IASB Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 25*. Najdeno 3. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
27. Pohle, K. (2005, 7. junij). Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 21*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
28. Position Paper of DATEV eG Nuremberg to the questionnaire of the International Accounting Standards Board (IASB). *Comment Letter No. 22*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
29. *Procedures after an IFRS is issued*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/Procedures+after+an+IFRS+is+issued.htm>.
30. *Project planning*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/Project+planning.htm>.
31. Provasoli, A. (2005, 21. junij). OIC comments on the "EFRAG draft comment letter on the IASB Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for SMEs". *Comment Letter No. 31*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.

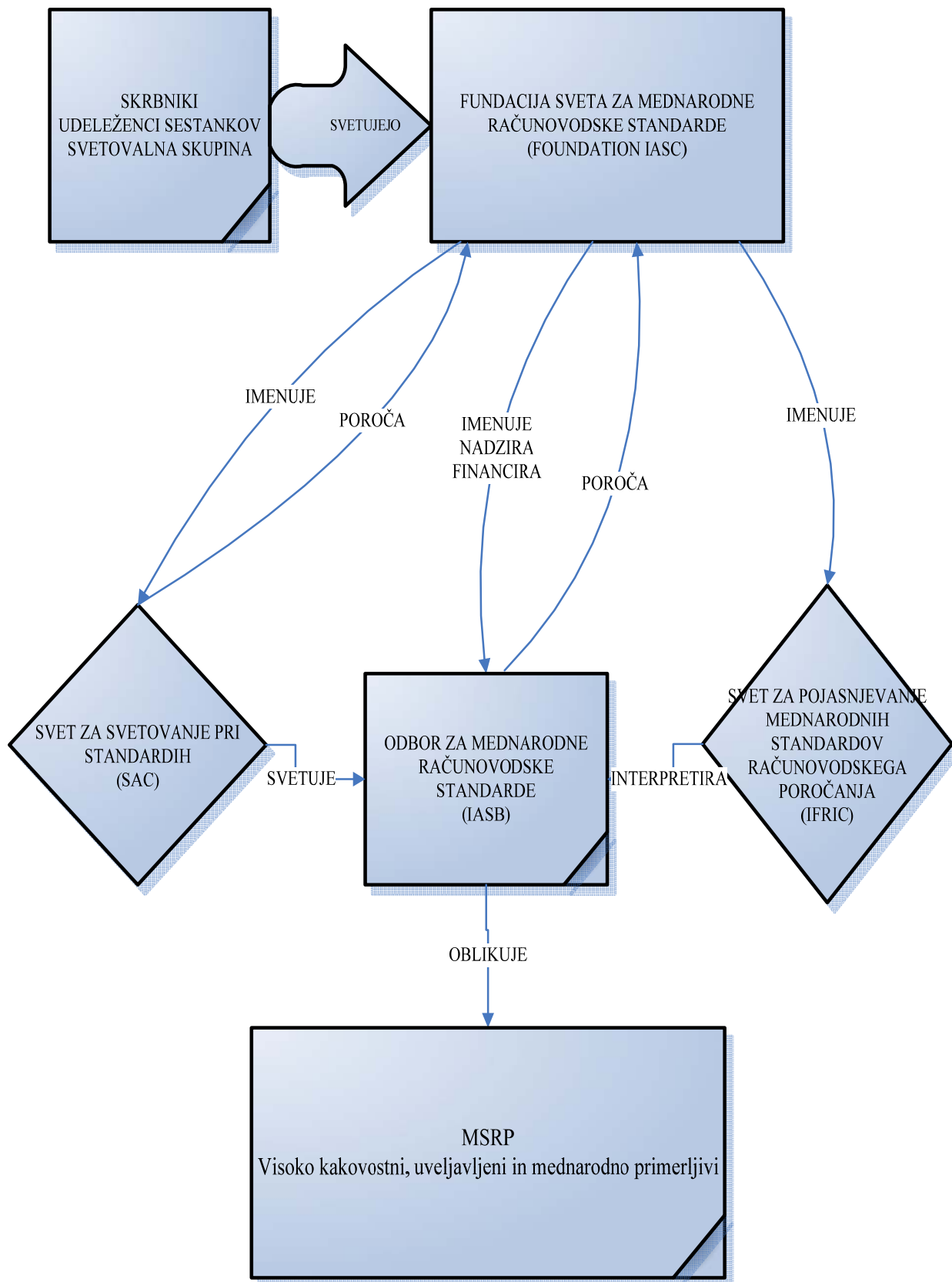
32. Renaud-Aidan, F. (2005, 2. junij). IASB Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 16*. Najdeno 2. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
33. Samujh, H., Devi, S. & Wai Meng, C. (30. november 2007). Exposure Draft of International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. *Comment letter No. 134*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL134.htm>.
34. *Setting the agenda*. Najdeno 16. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/About+Us/How+we+develop+standards/Setting+the+agenda.htm>.
35. Suh, C. (2005, 24. junij). IASRC Comments on the Staff Questionnaire on Possible Recognition and Measurement Modifications for Small and Medium-sized Entities (SMEs). *Comment Letter No. 49*. Najdeno 3. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/SME+Questionnaire.htm>.
36. Tamborrino, A. & Santorelli, W. (2007, 25. oktober). Comment letter on IASB ED IFRS for SMEs. *Comment letter No. 93*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL93.htm>.
37. Turk, I. (2004). *Pojmovnik računovodstva, finance in revizije*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
38. White, G. & Palacky, G. (2007, 17. oktober). Exposure Draft – IFRS for Small and Medium-sized Entities. *Comment Letter No. 87*. Najdeno 15. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Exposure+Drafts+for+Small+and+Medium-sized+Entities/Comment+Letters/CL87.htm>.

Priloga 1: Kratice, uporabljene v diplomskem delu

DP	Dokument, ki sproži nadaljnje diskusije	Discussion Paper
EACB	Evropsko bančno združenje	European Association of Cooperative Banks
ED	Osnutek z izpostavljenimi temami in problemi	Exposure Draft
Fundacija IASC	Fundacija Odbora za mednarodne računovodske standarde	International Accounting Standards Committee Foundation
IASB	Odbor za mednarodne računovodske standarde	International Accounting Standards Board
IASC	Svet za mednarodne računovodske standarde	International Accounting Standards Committee
IFAC	Mednarodno združenje računovodij	International Federation of Accountants
IFRIC	Svet za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja	International Financial Reporting Interpretation Committee
MRS	Mednarodni računovodski standardi	International Accounting Standards
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja	International Financial Reporting Standards
SAC	Svet za svetovanje pri standardih	The Standards Advisory Council
SIC	Strokovni odbor za pojasnjevanje	Standing Interpretation Committee
SME	Mala in srednje velika podjetja, v diplomskem delu SME-podjetja	Small and Medium-sized Entities
WASS	Svetovno združenje določevalcev računovodskih standardov	World Accounting Standard Setters

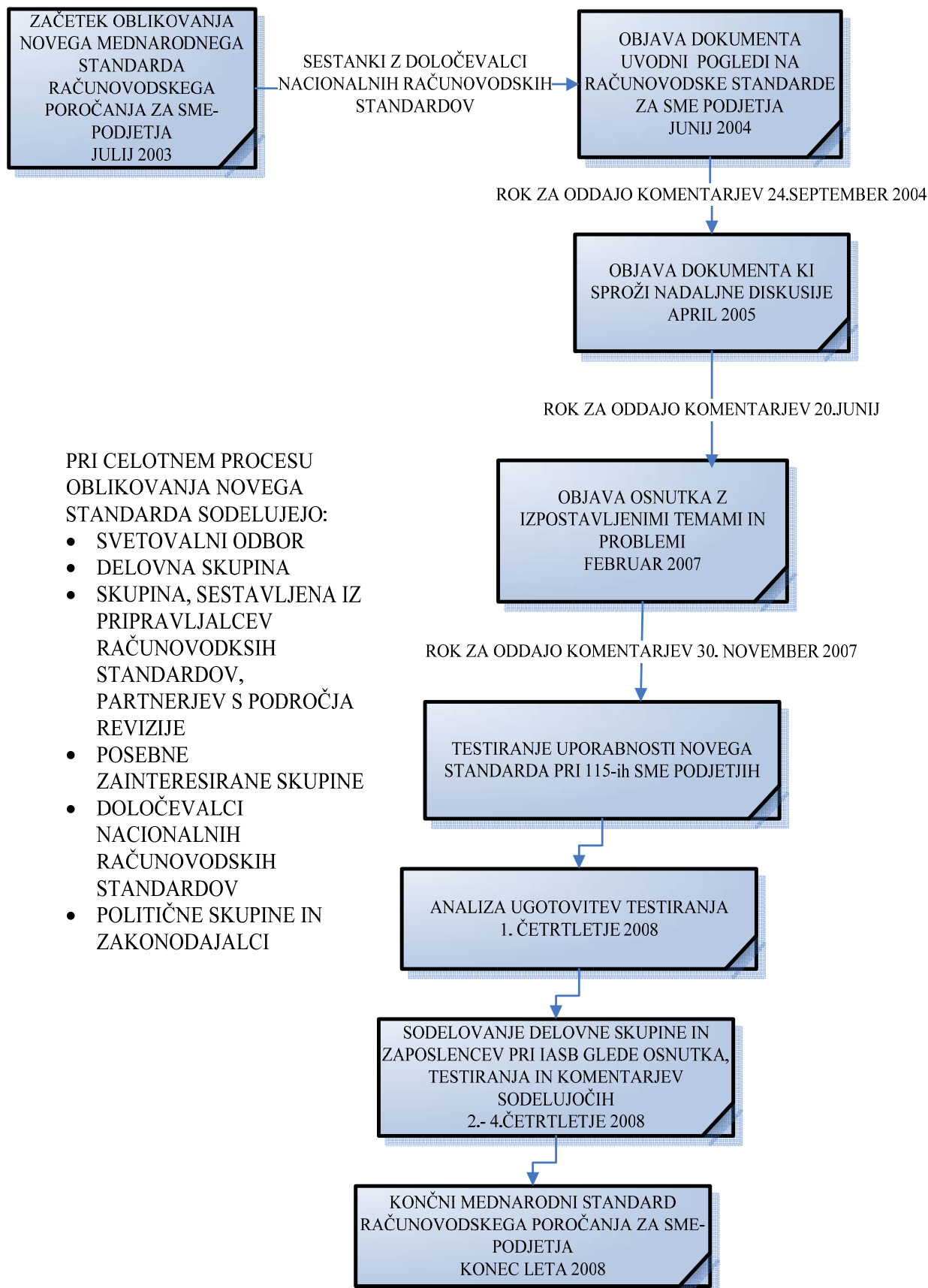
Priloga 2: Organizacijska struktura Sveta za mednarodne računovodske standarde

Vir: *How we are structured.*, 2008.

Priloga 3: Shema poteka razvoja in oblikovanja Standarda

Vir: International Accounting Standards Board, 2008.

Priloga 4: Dve temeljni vprašanji Vprašalnika o mogočih spremembah pripoznavanja in merjenja računovodskih kategorij za SME podjetja

Question 1: What are the areas for possible simplification of recognition and measurement principles for SMEs? In responding, please indicate:

- **the specific accounting recognition or measurement problem for an SME under IFRSs;**
- **the specific transactions or events that create the recognition or measurement problem for an SME under IFRSs;**
- **why is it a problem; and**
- **how that problem might be solved.**

If, for a particular area noted below, you believe that there is no specific accounting recognition or measurement problem for SMEs, please so indicate. Please see paragraphs 11 to 16 of this questionnaire for elaboration on the kinds of information that will be most helpful to the Board.

- a. Measuring the cost of inventories under IAS 2.
- b. Use of the percentage of completion method for contracts under IAS 11 and for service revenue under IAS 18.
- c. Deferred income tax accounting under IAS 12.
- d. Lease accounting under IAS 17.
- e. Measurement of defined benefit pension or other post-employment benefit liabilities under IAS 19.
- f. Consolidation of subsidiaries under IAS 27.
- g. The equity method of accounting for investments in associates under IAS 28 and investments in joint ventures under IAS 31.
- h. Impairment approach to goodwill and intangibles for indefinite life assets under IAS 36.
- i. Impairment of property, plant, and equipment under IAS 36.
- j. Recognition and measurement of provisions and contingent liabilities under IAS 37.
- k. Capitalisation of intangibles development costs incurred after commercial viability has been determined under IAS 38.
- l. Use of the effective interest method under IAS 39.
- m. Fair value measurements under IAS 39.
- n. Accounting for foreign currency forward contracts under IAS 39.
- o. Derecognition and/or hedge accounting provisions of IAS 39.
- p. The fair value method of accounting for biological assets and agricultural produce at point of harvest under IAS 41.
- q. Measurement of share-based payments under IFRS 2.
- r. Other(s) – please elaborate:

Question 2: From your experience, please indicate which topics addressed in IFRSs might be omitted from SME standards because they are unlikely to occur in an SME context. If they occur, the standards would require the SME to determine its appropriate accounting policy by looking to the applicable IFRSs.

Please understand that omitting a topic from the SME standard does not change the accounting requirements applicable to an SME or reduce the accounting policy choices available to an SME. It

would simply reduce the size of the volume of SME standards by including only topics that are generally relevant to SMEs.

IFRS 2	SMEs generally do not enter into share-based payment transactions. The SME equivalent of IFRS 2 should simply refer back to IFRS 2.
IFRS 3	SMEs seldom enter into business combinations. The SME equivalent of IFRS 3 should simply refer back to IFRS 3.
IFRS 4	Because companies that issue insurance contracts hold assets in a fiduciary capacity, they have public accountability. IASB standards for SMEs would not be intended for them. Therefore, an SME version of IFRS 4 is not needed.
IAS 11	Combining and Segmenting Construction Contracts
IAS 12	Temporary differences arising from investments in subsidiaries, branches, associates, and interests in joint ventures
IAS 16	Revaluation model for property, plant, and equipment
IAS 17	Sale and leaseback transactions
IAS 19	Defined benefit employee benefit programmes
IAS 23	Capitalisation model for borrowing costs
IAS 26	Because retirement benefit plans hold assets in a fiduciary capacity, they have public accountability. IASB standards for SMEs would not be intended for them. Therefore, an SME version of IFRS 26 is not needed.
IAS 27	SMEs generally do not have subsidiaries. The SME equivalent of IAS 27 should simply refer back to IAS 27.
IAS 30	The entities to which IAS 30 applies are, by definition, entities with public accountability and, therefore, IFRSs apply to such entities.
IAS 32	Split accounting for compound financial instruments
IAS 36	Because SMEs generally do not enter into business combinations, the material on impairment of goodwill in IAS 36 could be omitted from the SME standard on impairment of assets.
IAS 38	Revaluation model for intangibles
IAS 39	Derecognition
IAS 39	Hedge Accounting

Vir: International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs), 2008.

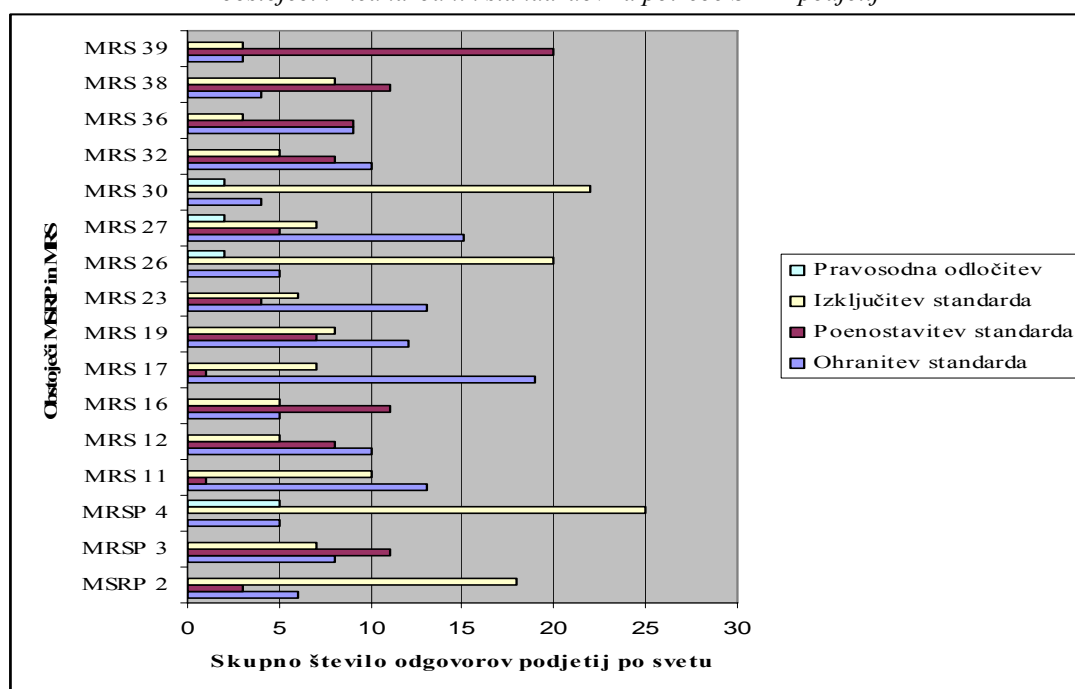
Priloga 5: Predstavitev rezultatov na 2. vprašanje vprašalnika

Tabela 1: Število odgovorov odzvanih na 2. vprašanje vprašalnika po možnostih sprememb obstoječih mednarodnih standardov za potrebe SME-podjetij

	Ohranitev standarda	Poenostavitev standarda	Izključitev standarda	Pravosodna odločitev
MSRP 2	6	3	18	0
MRSP 3	8	11	7	0
MRSP 4	5	0	25	5
MRS 11	13	1	10	0
MRS 12	10	8	5	0
MRS 16	5	11	5	0
MRS 17	19	1	7	0
MRS 19	12	7	8	0
MRS 23	13	4	6	0
MRS 26	5	0	20	2
MRS 27	15	5	7	2
MRS 30	4	0	22	2
MRS 32	10	8	5	0
MRS 36	9	9	3	0
MRS 38	4	11	8	0
MRS 39	3	20	3	0

Vir: SME Questionnaire, 2008.

Slika 1: Grafični prikaz števila odgovorov odzvanih na 2. vprašanje vprašalnika po možnostih sprememb obstoječih mednarodnih standardov za potrebe SME-podjetij

Vir: Lastni prikaz.